

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00473271
Ons Kenmerk : ODH-2017-00035383
Datum : **20 APR. 2017**

Besluit Wet natuurbescherming

Onderwerp

Opdracht ex artikel 3.18, eerste lid, Wet natuurbescherming om de standganzenpopulatie in Zuid-Holland te beperken conform het op 10 november 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurde Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020.

Besluit

Wij besluiten:

- I. in afwijking van het bepaalde in de artikelen 3.1, eerste lid en 3.4, eerste lid, van de Wet natuurbescherming een opdracht ex artikel 3.18, eerste lid van de Wet natuurbescherming te geven aan personen met schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, brandgans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland;
- II. dat bij de uitvoering van deze opdracht enkel gebruik kan worden gemaakt van de volgende methoden en middelen:
  - a. het doden met gebruikmaking van middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld, met inbegrip van de gebruikmaking van alle middelen of installaties die noodzakelijk zijn om die middelen toe te passen;
  - b. het vangen door middel van bijeendrijven, waaronder in elk geval wordt begrepen het gebruik van de vangkraal in combinatie met een middel als bedoeld in onderdeel a;
  - c. honden, niet zijnde lange honden;
- III. de voorschriften 1. tot en met 10. te verbinden aan deze opdracht;
- IV. dat deze opdracht jaarlijks geldig is in de periode 15 mei tot en met 31 juli, eindigend op 31 juli 2020.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hoopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Bijlage

1. Etikettering van DUKE's Carbon Dioxide (toelatingsnummer NL-0012083-0000) van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (ODH-2017-00033065).

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

1. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan de volgende personen schriftelijk toestemming geven voor uitvoering van deze opdracht:
  - a. de jachthouder in zijn jachtveld;
  - b. personen met schriftelijke toestemming van de jachthouder, mits de jachthouder lid is van de wildbeheereenheid;
  - c. leden van de wildbeheereenheid;
  - d. personen in het gezelschap van de onder a, b of c bedoelde personen.
2. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan voorwaarden stellen bij het verlenen van de schriftelijke toestemming. De aangewezen personen dienen te voldoen aan deze voorwaarden.
3. Alle personen die aanwezig zijn bij een bestrijdingsactie dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van dit besluit.
4. De uitvoerder van deze opdracht dient dit besluit tijdens een bestrijdingsactie bij zich te dragen, alsmede (een kopie van) de schriftelijke toestemming waarop de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland toegekende uitvoeringscode is vermeld.
5. Op de dag voorafgaand aan de actie dient vóór 20:00 uur door de uitvoerder melding te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingWnb@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet de uitvoeringscode vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie zal plaatsvinden.
6. Honden (niet zijnde lange honden) mogen enkel worden gebruikt voor het bijeendrijven van de ganzen.
7. De toepassing van CO₂ dient te gebeuren volgens de etikettering van DUKE's Carbon Dioxide (toelatingsnummer NL-0012083-0000) van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Bij een nieuwe etikettering dient conform de meest actuele versie te worden gehandeld.
8. Gevangen exemplaren van soorten waarop deze opdracht niet ziet, dienen onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld.
9. Plastic merktekens, welke zich bevinden op gedode ganzen, dienen te worden geregistreerd op www.geese.org.
10. Metalen merktekens, welke zich bevinden aan gedode vogels, moeten onder opgave van plaats en datum worden gemeld bij het Vogeltrekstation, via www.grieland.nl.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 10 november 2015 is het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 (hierna: FBP) door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurd.¹ Het uitgangspunt van het in het faunabeheerplan omschreven beheer voor standganzen is dat overgegaan dient te worden tot het terugbrengen van de ganzenpopulatie tot het in het faunabeheerplan omschreven doel is bereikt. Dit gezien het feit dat verjaging van ganzen ter voorkoming van schade niet (langer) voldoet c.q. effectief is en gezien de nog te verwachten groei van de populatie.

De afgelopen jaren is intensief beheer uitgevoerd met het geweer. Er hebben slechts enkele vangacties plaatsgevonden, met name in de 20-km zone rondom Schiphol, maar het vangen en doden is niet algemeen uitgevoerd. Ondanks het substantiële afschot en de behandeling van eieren is het doel van het faunabeheerplan nog lang niet in zicht.

Wij besluiten op grond van artikel 3.18, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) een opdracht te geven ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, brandgans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland. Deze opdracht dient te worden uitgevoerd in aanvulling op de zogenaamde zomerganzenonthefing en de vrijstelling zoals opgenomen in de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland. De zomerganzenonthefing, de vrijstelling en deze opdracht hebben hetzelfde doel. Daarnaast maakt deze opdracht het gebruik en toepassing van enkele aanvullende methoden en een middel mogelijk om het beoogde doel te kunnen behalen.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Op grond van artikel 3.1, eerste lid Wnb is het verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen, in dit geval de grauwe gans, brandgans² en Canadese gans. Op grond van artikel 3.4 Wnb is het verboden, indien het vangen of doden van vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid Wnb, bij of krachtens de Wnb is toegestaan, deze vogels te vangen of te doden met onder meer methoden voor massaal of niet-selectief vangen of doden van vogels³.

Op grond van artikel 3.18, eerste lid, Wnb kunnen Gedeputeerde Staten aan faunabeheereenheden of wildbeheereenheden, aan andere samenwerkingsverbanden van personen, of aan personen opdracht geven om, in afwijking van het bepaalde bij of krachtens artikelen 3.1 en 3.4, eerste lid Wnb, de omvang van een bij de opdracht aangeduide populatie van vogels te beperken. Deze opdracht kan worden verleend voor de redenen, genoemd in artikel 3.17, eerste lid, onderdeel a van de Wnb. Artikel 3.3, vierde en vijfde lid Wnb zijn van overeenkomstige toepassing op de opdracht. Dit betekent onder meer dat de opdracht alleen kan worden gegeven als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, een of meer belangen worden gediend en de maatregelen niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten. Op grond van artikel 3.18, vierde lid, kan tevens opdracht worden gegeven voor het beperken van de omvang van populaties exoten of verwilderde dieren.

¹ Op 13 juni 2015 is een addendum ingediend, deze is niet in de goedkeuringsprocedure meegenomen.

² De brandgans is tevens genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern. De dieren op deze bijlage vallen onder het beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (§3.2 van de Wnb). Omdat het toetsingskader van artikel 3.3 van de Wnb strikter is en minder wettelijke belangen kent op grond waarvan ontheffing verleend kan worden, zijn in dit besluit de verboden en het toetsingskader zoals deze volgen uit de Vogelrichtlijn (§3.1 van de Wnb) voor alle vogelsoorten aangehouden.

³ Artikel 3.4, eerste lid, onderdeel a, onder 2° Wnb.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Beoordeling

Algemeen

Het door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) beoogde beheer wordt in het FBP onderbouwd. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, staat van instandhouding en de schades verwijzen wij naar het FBP. Deze opdracht wordt uitgevoerd in aanvulling op de zomerganzenonthefing en de provinciale vrijstelling, waarbij deze opdracht tevens het gebruik en toepassing van enkele aanvullende methoden en een middel mogelijk maakt om het beoogde doel te kunnen behalen.

Beleid

Uitgangspunt van het beleid⁴ in Zuid-Holland is na het afschaffen van de speciale foerageergebieden voor winterganzen in 2013 dat er rust dient te worden geboden aan de trekganzen die in de winterperiode hier verblijven. Alleen bij te velde staande kwetsbare gewassen mag dan worden opgetreden om schade door grauwe gans en kolgans veroorzaakt tegen te gaan.

Ten aanzien van de standganzen, vermeldt het ganzenbeleidskader het volgende:

"Ganzen, voor zover inheems, zijn beschermde vogels op grond van de Flora- en faunawet. Dat betekent dat zij alleen mogen worden bestreden als er sprake is van aantoonbare schade aan een in de wet genoemd erkend belang en er geen andere bevredigende oplossingen zijn. In dat geval kunnen Gedeputeerde Staten een vrijstelling (artikel 65 Flora- en faunawet), aanwijzing (artikel 67 Flora- en faunawet) of ontheffing (artikel 68 Flora- en faunawet) verlenen.

Gedeputeerde Staten willen de inheemse ganzenpopulaties in Zuid-Holland duurzaam in stand houden, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen:

- de omvang van de van nature voorkomende populaties ganzen, in relatie tot;
- de (lucht- en openbare) veiligheid en volksgezondheid;
- de schade aan flora en fauna (natuurwaarden);
- de schade aan landbouwgewassen;
- de beschikbare financiën voor schadetelemoetkomingen.

Daarom is afgesproken:

- met reductie van de populatie standganzen, de schade veroorzaakt door ganzen terug te brengen naar een acceptabel niveau;
- exoten en verwilderde gedomesticeerde soorten te bestrijden.

Hierdoor zullen de natuurgebieden een belangrijk deel van de ganzen kunnen herbergen, zal de noodzaak tot populatiereductie voor beheer en schadebestrijding sterk verminderen en wordt voldaan aan de internationale verplichtingen voor trekganzen.

De uitgangspunten en maatregelen voor het beheer van de ganzenpopulatie zijn vastgelegd in een faunabeheerplan voor ganzen, opgesteld door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. Dit faunabeheerplan is de grondslag voor het verlenen van (een) ontheffing(en) voor ganzen en moet voldoen aan de kaders van het provinciale beleid. Het met de Faunabeheereenheid Zuid-Holland overeengekomen beleid vormt het uitgangspunt voor de concrete uitwerking in het Faunabeheerplan Ganzen."

Beoordeling

In hoofdstuk 8 van het FBP wordt een overzicht gegeven van de doelpopulaties die met betrekking tot de diverse ganzensoorten (voor wat betreft de zomer) zullen worden nagestreefd. Het FBP beschrijft dat de aantallen standganzen de totale som van de gewenste aantallen ver te boven gaat.

Op 28 januari 2016 is een ontheffing (met kenmerk ODH-2015-00745305) verleend om de voortplanting van de diverse ganzensoorten te beperken en om ganzen te doden met het geweer – de zogenaamde zomerganzenonthefing.

⁴ Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en bijbehorende Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland 2014, Provinciaal Blad 2015 nr. 3157.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Het beheer dat op grond van deze ontheffing wordt uitgevoerd heeft er tot nu toe nog niet toe geleid dat de doelpopulaties van de diverse ganzensoorten worden benaderd. Om deze reden achten wij het vangen en doden van ruiende ganzen noodzakelijk, waarbij de toepassing van aanvullende methoden en een middel mogelijk gemaakt moet worden.

Geen andere bevredigende oplossing

In het FBP worden verschillende locatie-specifieke maatregelen behandeld die mogelijk kunnen worden ingezet om schade te voorkomen. Hieruit blijkt dat er geen andere effectieve bevredigende oplossingen bestaan ter beperking van de gewasschade door ganzen. Alle bekende middelen (zoals linten, vlaggen, knalapparaten, verstoring door de mens, etc.), hebben slechts een kortdurend effect als gevolg van gewinning op korte termijn. Het Faunafonds heeft naar vele alternatieve maatregelen onderzoek gedaan of laten doen, maar tot op heden is er geen bevredigend alternatief. De schade in de zomerperiode is daarmee rechtstreeks afhankelijk van de omvang van de ganzenpopulatie, waardoor schadereductie slechts via afschot en populatiereductie kan worden bereikt.

Luchtverkeer Schiphol

De aantasting van de veiligheid van het luchtverkeer is meer locatiegebonden en is vooral van toepassing in de 20-km zone rondom Schiphol en in de omgeving van Rotterdam The Hague Airport.

De doelpopulaties van de diverse ganzensoorten binnen de gehele 10-20 km zone rondom Schiphol (deel uitmakend van Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) zijn apart beschreven in het *Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol* uit 2013. Aan de samenstelling van dit plan werkten de drie provincies en drie FBE's, alsook het Ministerie van Infrastructuur en Milieu mee⁵. Ook uit dit plan blijkt het grote verschil tussen de doelpopulaties van de diverse ganzensoorten en de omvang van de toen (en ook nu) in dit gebied aanwezige aantallen ganzen.

Het risico van aanvaringen wordt verkleind door de uitwerking van verschillende en gezamenlijk ingezette oplossingsrichtingen (sporen) uit het Convenant reduceren risico vogelaanvaringen Schiphol 2016–2018⁶.

Het convenant kent vier sporen:

1. inzet van technische middelen om vogels te detecteren en te verjagen;
2. beperken van (nieuwe) vogelaantrekkende bestemmingen, activiteiten en vormen van grondgebruik;
3. beperken van het voedselaanbod voor vogels met specifieke aandacht voor overzomerende ganzen;
4. beperken van het aantal overzomerende ganzen.

Het gezamenlijke beleid zoals dat in het convenant is vastgelegd biedt tezamen de oplossing om het gestelde doel te bereiken, namelijk om het risico op een vogelaanvaring bij Schiphol zo veel mogelijk te verkleinen.

Wij menen dat er dan ook geen andere bevredigende oplossing is dan het reduceren van de populatie-omvang, waarbij onderhavige opdracht een cruciale rol speelt.

Belang

Hoofdstuk 6 van het FBP geeft aan op welke wijze het belang veiligheid van het vliegverkeer binnen de provincie in het geding kan komen, bij Schiphol en Rotterdam The Hague Airport. Aanvaringen tussen vliegtuigen en ganzen kunnen ernstige gevolgen hebben omdat vliegtuigmotoren in de meeste gevallen zullen beschadigen wanneer een gans naar binnen vliegt of naar binnen gezogen wordt. Gelet op de omvang en het gewicht van de meeste ganzen kan ook een botsing met een ander deel van een vliegtuig ernstige schade tot gevolg hebben.

Daarnaast is aan de hand van de schadehistorie (zie het FBP) gebleken dat het ontstaan van schade aan de landbouw rechtstreeks afhankelijk is van de aantallen ganzen die er zijn. Ganzen gaan immers overal in de provincie foerageren op grasland en op andere gewassen. Evenredig met de toename van het aantal

⁵ Het Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol werd bij de provincie Zuid-Holland niet vastgesteld, omdat hier reeds een vigerend beheerplan zomerganzen bestond.

⁶ Staatscourant nr. 28410, 1 juni 2016.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

aanwezige standganzen (juli tellingen Zuid-Holland: van bijna 103.000 stuks in 2007 tot bijna 164.000 stuks in 2013), stijgt de hoeveelheid landbouwschade van circa € 211.000 in 2007, via een piek in 2011-2012 van meer dan € 600.000, tot circa € 566.500 in 2013.

Wij menen dat uit het FBP voldoende blijkt dat deze twee wettelijke belangen in het geding zijn.

Staat van instandhouding

In hoofdstuk 5 van het FBP wordt de populatieontwikkeling van de ganzen behandeld. Het aantal overzomerende grauwe ganzen in Zuid-Holland bedroeg in de piek van 2013 circa 100.000 stuks, waarna in 2015 voor het eerst sprake lijkt van een duidelijke afname (72.651 stuks⁷). In 2016 is er weer een toename geconstateerd en zijn er 78.859 grauwe ganzen geteld⁸. Het aantal overzomerende brandganzen is gegroeid tot circa 30.000 stuks in de periode 2011-2013, het beeld is de laatste jaren fluctuerend. In 2016 zijn er 20.374 stuks geteld, een daling van 16% ten opzichte van het jaar ervoor⁸. Het aantal Canadese ganzen was circa 20.000 stuks in 2011-2014, maar is via een teruggang in 2015 van 15.425 stuks⁷ in 2016 weer terug op het niveau van ruim 20.000⁸.

De gedomesticeerde grauwe gans (ook wel soepgans genoemd) is aangemerkt als verwilderd dier, waardoor de soort in principe ongewenst is in Nederland en er geen rekening gehouden hoeft te worden met de staat van instandhouding.

Gezien de omvang van de populaties ganzensoorten die in Zuid-Holland en Nederland in de zomer leven, komt de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in gevaar.

Middelen en methoden

Bij het geven van een opdracht dienen wij op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb de middelen aan te wijzen die voor het vangen en doden van de vogels mogen worden gebruikt. Ook dienen wij op grond van artikel 3.3, vijfde lid Wnb in elk geval voorschriften op te nemen, respectievelijk regels te stellen over de middelen, methoden of installaties die bij het vangen of doden van vogels worden gebruikt. Hierbij kunnen wij slechts middelen, methoden of installaties toestaan die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen. Deze lijst is opgenomen in artikel 3.9 van het Besluit natuurbescherming (hierna: Bn). Uit de toelichting bij het Bn blijkt dat wij bij ontheffingverlening uit de in artikel 3.9 Bn genoemde middelen en methoden het middel of de methode dienen te selecteren dat in de gegeven situatie – gezien het betrokken soort dier, de locatie en de andere omstandigheden die bij de handeling van het vangen of doden aan de orde kunnen zijn – het meest geschikt is.

In artikel 3.4, vierde lid, Wnb is opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur middelen, installaties of methoden kunnen worden aangewezen die in elk geval worden gerekend tot de middelen, installaties, onderscheidenlijk methoden, bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, onderdeel a, onder 2° of 3° Wnb. In artikel 3.9 Bn is opgenomen welke middelen, onderscheidenlijk methoden als bedoeld in artikel 3.4, vierde lid, van de Wnb worden aangewezen. Het doden met gebruikmaking van 'middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld', in dit geval CO₂, is aangewezen als methode voor het massaal of niet-selectief vangen of doden als bedoeld in artikel 3.4, vierde lid Wnb.

Bij deze opdracht achten wij koolstofdioxide, inclusief de vangkraal (of een soortgelijk vang- en drijfmiddel) nodig om de dieren op te drijven en vangen, en honden het meest geschikt. Hieronder zullen wij dit per middel/methode onderbouwen.

Koolstofdioxide en een vangkraal

Als methode is in artikel 3.9, tweede lid, onder a Bn is aangewezen: "het doden met gebruikmaking van middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld, met inbegrip van de gebruikmaking van alle middelen of installaties die noodzakelijk zijn om die middelen toe te passen". Op 4 juni 2015 is bekend gemaakt dat het middel "DUKE's Carbon Dioxide" per 1 juni 2015 is

⁷ Integrale telling zomerganzen Zuid-Holland 2015, CLM Onderzoek en advies, november 2015.

⁸ Rapportage Integrale telling zomerganzen Zuid-Holland 2016, CLM Onderzoek en advies, november 2016.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

toegelaten ingevolge de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (toelatingsnummer NL-0012083-0000). Volgens bijlage I bij de toelating is het gebruik van dit middel uitsluitend toegestaan als professioneel middel voor de bestrijding van gevangen wilde ganzen op en in de omgeving van luchthavens ter bevordering van de luchtvaartveiligheid, en voor het beheer van ganzen in landbouwgebieden ter voorkoming van vraatschade aan gewassen.

In het Richtsnoer Ganzendoden⁹ heeft de Raad voor Dierenaangelegenheden antwoord gegeven op de vraag wat een uitvoerbare en maatschappelijk geaccepteerde methode is voor het doden van wilde (stand) ganzen die het onnodig lijden van de dieren voorkomt; afgewogen tegen de alternatieve dodingsmogelijkheden. De conclusie uit dit rapport is dat bij een grote populatiereductie vergassen met CO₂ de prioritaire dodingsmethode is. Ook is in het kader van de Wet natuurbescherming advies gevraagd aan de Raad voor Dierenaangelegenheden over de aanwijzing van middelen, methoden en installaties om vogels te vangen of te doden.¹⁰ De Raad concludeert dat voor het inzetten van gassen als dodingsmethode/-middel voor groepen ruiende ganzen het volledige Richtsnoer Ganzendoden kan worden aangehouden, waarin de concrete randvoorwaarden (in context) worden aangegeven wanneer deze methode vanuit dierenwelzijn acceptabel is. Als aanvulling dienen er eisen te worden gesteld aan de apparatuur (o.a. opbouw concentraties, meetapparatuur, zichtvenster) en het gebruik ervan (o.a. aantallen dieren, tijdsduur, expertise).

De Raad voor Dierenaangelegenheden adviseert de 'vangen en doden' methode (onder randvoorwaarden) ter plaatse in mobiele vergassingsapparatuur uit te voeren, omdat transport een aanvullende, vermijdbare welzijnsaantasting oplevert.⁹ Dit laatste en andere voorwaarden die gesteld dienen te worden aan het gebruik van CO₂ bij het doden van ganzen, zijn reeds opgenomen in de etikettering van DUKE's Carbon Dioxide die behoort bij de toelating van dit middel tot de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Wij hebben dan ook als voorschrift opgenomen dat de toepassing van CO₂ bij deze opdracht dient te gebeuren volgens de etikettering (bijlage 1).

De CO₂ wordt toegepast in speciaal geprepareerde containers of voertuigen. Voordat de CO₂ toegepast kan worden, worden ganzen in de ruiperiode samengedreven in vangmiddelen zoals een vangkraal. De ganzen zullen bijeengedreven worden over water en land. Deze methode staat in artikel 3.9, tweede lid, onder b: "het vangen door middel van bijeendrijven, waaronder in elk geval wordt begrepen het gebruik van de vangkraal in combinatie met een middel als bedoeld in onderdeel a". Aangezien dit de enige methode is om CO₂ te kunnen toepassen, is het geschikt zijn van dit middel onlosmakelijk verbonden aan het middel CO₂.

Op grond van het bovenstaande menen wij dat het bijeendrijven, vangen en vervolgens toepassen van CO₂ een geschikte methode is voor de beoogde populatiereductie van de stand ganzen.

Honden

Honden, niet zijnde lange honden, zijn aangewezen als toegestaan middel voor het vangen of doden van vogels in artikel 3.9, eerste lid, onder b van het Bn. Honden zullen bij de uitvoering van deze opdracht uitsluitend ingezet worden voor het bijeendrijven van de ganzen in een bepaalde richting. Bij uitgestrekte terreinen kunnen zij de uitvoerders assisteren. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de honden ganzen zullen doden.

Doelpopulatie

Via de jaarlijkse jultelling wordt de ganzenpopulatie gemonitord. Indien de doelstand van één van de ganzensoorten zoals aangegeven in het FBP bereikt wordt, kunnen wij besluiten deze opdracht aan te passen.

⁹ Richtsnoer Ganzendoden, Raad voor Dierenaangelegenheden, 2012.

¹⁰ Verkorte Zienswijze over tien hulp-, vang- en dodingsmiddelen vogels. Raad voor Dierenaangelegenheden, 2016.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de opdracht te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de vergunning op grond van de Wet natuurbescherming in het kader van de gebiedenbescherming (Natura 2000). Hiervoor zijn wij bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat deze opdracht kan worden gegeven voor de reductie van de populaties grauwe ganzen, brandganzen, Canadese ganzen en gedomesticeerde grauwe ganzen in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer en ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

